

Jeremy Miles AS/MS
Gweinidog y Gymraeg ac Addysg
Minister for Education and Welsh Language

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru
Ty Hywel
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

18 Ionawr 2022

Annwyl Huw

Bil Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru)

Diolch am eich llythyr dyddiedig 10 Rhagfyr yn dilyn fy mhresenoldeb yng nghyfarfod y Pwyllgor i roi tystiolaeth ar Fil Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) ("y Bil").

Cododd eich llythyr nifer o gwestiynau yr wyf wedi ymateb iddynt yn Atodiad A i'r llythyr hwn.

Anfonwyd copi o'r llythyr hwn i'r Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg.

Jeremy Miles AS/MS
Gweinidog y Gymraeg ac Addysg
Minister for Education and Welsh Language

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Jeremy.Miles@llyw.cymru
Correspondence.Jeremy.Miles@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

1. **A allwch chi gadarnhau pa asesiadau a gynhaliwyd mewn perthynas ag effaith y Bil ar hawliau dynol a beth oedd canlyniad yr asesiadau hyn? Yn benodol, a ydych yn fodlon bod yr hawliau mynediad ac arolygu y darperir ar eu cyfer yn adrannau 62 a 72 o'r Bil yn cydymffurfio â Deddf Hawliau Dynol 1998?**
  - 1.1 Mae Llywodraeth Cymru yn fodlon bod darpariaethau'r Bil yn gydnaws â hawliau'r Confensiwn.
2. **Mae'r Datganiad o Fwriad y Polisi ar gyfer y Bil hwn yn nodi rhestr o 20 o bwerau gwneud rheoliadau a etifeddwyd i raddau helaeth o ddeddfwriaeth gyfredol, y cyfeirir atynt fel y pwerau etifeddol. A yw pob un o'r pwerau etifeddol yn ddarostyngedig i'r un weithdrefn graffu y Senedd ag y maent yn y ddeddfwriaeth bresennol? A allwch chi hefyd gadarnhau, lle roedd pwerau yn y Bil yn bodoli ar ffurf wahanol yn flaenorol, er enghraifft yn pŵer i wneud rheoliadau sydd bellach yn bŵer i wneud cyfarwyddiadau, a yw'r un weithdrefn neu weithdrefn uwch yn cael ei chymhwyso? Byddai'n ddefnyddiol cael rhestr gynhwysfawr yn nodi'r sefyllfa mewn perthynas â phob un o'r pwerau**
  - 2.1 Ceir tabl yn Atodiad B sy'n nodi'r pwerau a etifeddwyd o'r ddeddfwriaeth bresennol, eu ffurf a'u gweithdrefn flaenorol a'u ffurf a'u gweithdrefn yn y Bil.
3. **Pam nad yw'r Datganiad o Fwriad y Polisi yn ymdrin â phwer Gweinidogion Cymru i gyhoeddi cyfarwyddiadau o dan baragraff 1 o Atodlen 15?**
  - 3.1 Mae hyn wedi'i gywiro ac mae'r testun ychwanegol i'w ychwanegu at y Datganiad o Fwriad y Polisi wedi'i gynnwys gyda'r llythyr hwn yn Atodiad C. Mae'r Datganiad diwygiedig hefyd wedi'i rannu â'r Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg.
4. **Mae Adran 11 y Bil yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru gyhoeddi datganiad o flaenoriaethau strategol mewn perthynas ag addysg drydyddol ac ymchwil ac arloesi. A allwch chi egluro pam nad oes dyletswydd ar wyneb y Bil ar Weinidogion Cymru i ymgynghori ag unrhyw un arall wrth baratoi'r datganiad?**
  - 4.1 Bydd y datganiad o flaenoriaethau, ar y cyd â dyletswyddau strategol y Comisiwn, yn amlinellu'r materion craidd y mae'n rhaid i'r Comisiwn eu hystyried a'u cymryd i ystyriaeth wrth arfer ei swyddogaethau. Bydd y datganiad, i bob pwrpas, yn "lythyr cylch gwaith tymor y Llywodraeth" ac mae wedi'i gynllunio ar sail dull cynllunio tymor hwy. Yn ymarferol, disgwylir iddo gynnwys nifer fach o flaenoriaethau strategol a dangosyddion llwyddiant lefel uchel.
  - 4.2 Er nad oes gofyniad statudol i ymgynghori ar yr hyn a gaiff ei gynnwys yn y datganiad, rwy'n cydnabod y byddai'n wrthgynhyrchiol symud oddi wrth yr arfer presennol lle mae cyrff hyd braich yn gyffredinol, a CCAUC yn benodol, yn cynnal deialog â'u timau partneriaeth yn y Llywodraeth pan ystyrir materion i'w cynnwys yn eu cylch gwaith.
  - 4.3 Pan fydd y Comisiwn yn gwbl weithredol, disgwylir y bydd yn darparu tystiolaeth am gryfderau a gwendidau'r system addysg a hyfforddiant ôl-orfodol ac ymchwil i

Weinidogion Cymru a fydd yn helpu i wneud eu datganiad o flaenoriaethau yn fwyaf ystyrlon.

4.4 Unwaith y bydd y datganiad wedi'i gyhoeddi, mae gan y Comisiwn gyfnod o 6 mis ar gyfer paratoi ei gynllun strategol, a fydd yn destun ymgynghori cyn iddo gael ei ystyried gan Weinidogion Cymru.

5. Mae adran 13(4) o'r Bil yn ei gwneud yn ofynnol i'r Comisiwn gyhoeddi ei gynllun strategol cymeradwy, ond nid yw'n darparu amserlen ar gyfer gwneud hynny. Pam felly?

5.1 Os oes angen, gallai Gweinidogion Cymru gyhoeddi canllawiau (o dan adran 18) ynghylch y disgwyliadau ar gyfer y cynllun strategol nad ydynt wedi'u cynnwys ar wyneb y Bil. Fel arall, gellid cynnwys y disgwyliadau hyn yn dogfennau fframwaith y Comisiwn i sicrhau bod eglurder llwyr ynghylch materion fel y rhain.

5.2 Fel cefndir, mae dogfennau fframwaith CCAUC ond yn pennu amserlen ar gyfer cyflwyno'r cynllun busnes y maent yn ei lunio mewn ymateb i'r llythyr cylch gwaith. Er ei bod yn ofynnol iddynt sicrhau bod eu dogfennau eraill ar gael i'r cyhoedd, ni nodir amserlen ar gyfer hyn. Nid yw'r dull presennol hwn wedi bod yn broblem, ac o ystyried barn rhanddeiliaid nad yw bod yn rhy gyfarwyddol ar y Bil ynghylch prosesau gweithredol yn fuddiol, credaf fod y dull a fabwysiadwyd gennym yn briodol. Bydd hyn yn caniatáu i fecanweithiau hyblyg a phriodol gael eu datblygu.

6. Mae adran 22 o'r Bil yn cyflwyno Atodlen 2, sy'n rhoi pŵer i Weinidogion Cymru wneud cynlluniau i drosglwyddo staff, eiddo, hawliau a rhwymedigaethau o CCAUC a Gweinidogion Cymru i'r Comisiwn. Nid oes unrhyw ddarpariaeth i'r Senedd wneud gwaith craffu ar y cynllun hwn. A allwch chi esbonio pam felly?

6.1 Mae paragraff 1 o Atodlen 2 i'r Bil yn galluogi Gweinidogion Cymru i wneud cynlluniau trosglwyddo sy'n darparu ar gyfer trosglwyddo staff o CCAUC a Llywodraeth Cymru i'r Comisiwn ac ar gyfer trosglwyddo eiddo, hawliau a rhwymedigaethau CCAUC a Gweinidogion Cymru i'r Comisiwn.

6.2 Yn weithdrefnol, nid oes angen i'r cynlluniau gael eu gwneud drwy orchymyn. Mae paragraff 3 o Atodlen 2 yn darparu i Weinidogion Cymru osod copi o gynllun trosglwyddo a wneir o dan Atodlen 2 gerbron y Senedd. Mae trosglwyddo staff ac eiddo o Lywodraeth Cymru i'r Comisiwn, yn fy marn i, yn fater gweinyddol i Lywodraeth Cymru, ac er y byddai'r cynllun(iau) hefyd yn darparu ar gyfer trosglwyddo staff ac eiddo o CCAUC i'r Comisiwn, rhaid cael sicrwydd cyfreithiol ynghylch y trosglwyddiadau ac felly mae'r rhwymedigaeth ar Weinidogion Cymru yn cael ei chyfyngu i osod cynlluniau trosglwyddo Atodlen 2 gerbron y Senedd.

6.3 Ceir darpariaethau tebyg mewn perthynas â chynlluniau trosglwyddo yn Neddf Cymwysterau (Cymru) 2015 (gweler adran 2 ac Atodlen 2). O dan Ddeddf 2015, gall Gweinidogion Cymru wneud cynlluniau sy'n darparu ar gyfer trosglwyddo staff Llywodraeth Cymru ac eiddo, hawliau a rhwymedigaethau Gweinidogion Cymru i Cymwysterau Cymru. O ran y weithdrefn, mae ond yn ofynnol i Weinidogion Cymru osod copi o gynllun trosglwyddo o'r fath gerbron y Senedd (nid oes angen nodi'r cynlluniau mewn Offeryn Statudol).

6.4 O ran Deddfau Seneddol, mae adran 115 ac Atodlen 10 i Ddeddf Addysg Uwch ac Ymchwil 2017 hefyd yn debyg i'r Bil. O dan Atodlen 10 Deddf 2017, gall yr Ysgrifennydd Gwladol wneud cynlluniau trosglwyddo ar gyfer trosglwyddo eiddo neu staff mewn cysylltiad â sefydlu'r Swyddfa Myfyrwyr neu Sefydliad Ymchwil y DU a hefyd (ymhlith pethau eraill) pan fo CCAUC yn peidio â bodoli. Nid oes unrhyw ofynion gweithdrefnol yn ymwneud â'r cynlluniau hyn (nid oes angen iddynt gael eu gwneud gan / eu cynnwys o fewn Offeryn Statudol) ac nid oes dyletswydd ar yr Ysgrifennydd Gwladol i osod y cynlluniau gerbron y Senedd. Roedd Deddf Ynni 2016 yn defnyddio dull tebyg o drosglwyddo staff o'r gwasanaeth sifil i'r Awdurdod Olew a Nwy lle nad oedd angen i gynllun yr Ysgrifennydd Gwladol gael ei wneud gan / ei gynnwys mewn Offeryn Statudol ac nid oedd yn ddarostyngedig i unrhyw weithdrefn Seneddol.

7. Mae adran 23 yn darparu ar gyfer pwerau amrywiol i wneud rheoliadau mewn perthynas â chofrestru darparwyr gan y Comisiwn. Mae'r Datganiad o Fwriad y Polisi yn esbonio:

“mae'r strwythur cyllido (ac o ganlyniad rheoleiddio priodol) addysg drydyddol (yn arbennig addysg uwch) ledled y DU wedi newid yn aml yn ystod y blynyddoedd diwethaf, gyda newidiadau yng ngweinyddiaethau eraill y DU yn aml yn cael effaith ar bolisi ariannu yng Nghymru Mae'r newidiadau hyn wedi digwydd ar gyfradd sy'n gynt na'r hyn sy'n briodol neu'n ymarferol i'r Llywodraeth Cymru ymateb gyda deddfwriaeth sylfaenol ynghylch manylion rheoleiddio ym mhob achos. Felly, dylai'r Bil drafft hwn alluogi i fanylion y fframwaith rheoleiddio gael eu newid mewn ymateb i unrhyw newidiadau yn strwythur neu gyllid y sector trydyddol yng Nghymru.”

A allwch chi ddarparu mwy o wybodaeth am hyn a chadarnhau a oes trafodaethau yn digwydd gyda gweinyddiaethau eraill y DU i sicrhau bod y gyfraith yn gallu cadw i fyny â'r newidiadau?

- 7.1 Cynhaliwyd newid mawr i drefn ffioedd dysgu a chymorth i fyfyrwyr Llywodraeth Cymru ym mlwyddyn academiaidd 2012/13 yn dilyn Adolygiad Browne o Gyllid Myfyrwyr yn Lloegr. Roedd gan y newidiadau a wnaed bryd hynny oblygiadau sylweddol i'r drefn o gyllido a goruchwyllo addysg uwch yng Nghymru ac arweiniodd at yr angen am ddeddfwriaeth sylfaenol newydd ar ffurf Deddf Addysg Uwch (Cymru) 2015. Darparodd Deddf 2015 y fframwaith statudol i sicrhau bod CCAUC yn gallu parhau i reoleiddio darparwyr addysg uwch Cymru y mae eu cyrsiau addysg uwch perthnasol yn ddarostyngedig i derfynau ffioedd yn dilyn y newid mewn cyllid o grantiau sefydliadol tuag at fwy o ddibyniaeth ar incwm ffioedd dysgu.
- 7.2 Mae'r Bil yn ceisio sefydlu fframwaith rheoleiddio sydd wedi'i ddiogelu at y dyfodol, er mwyn galluogi'r Comisiwn i gynnal goruchwyliaeth reoleiddiol o ddarparwyr addysg drydyddol, y gellir ei addasu mewn ymateb i newidiadau i drefniadau cyllido neu gymorth i fyfyrwyr yn y dyfodol.
- 7.3 Mae'r Bil yn creu system reoleiddio sy'n addas ar gyfer y dyfodol. Mae'n caniatáu i is-ddeddfwriaeth nodi gwahanol gategoriâu cofrestru a chysylltu'r categorïau hyn â gofynion rheoliadol penodol a mynediad at gyllid. Bydd hyn yn galluogi'r system reoleiddio i esblygu mewn ymateb i unrhyw newidiadau yn y dyfodol ym maint, ffurf a chyllid addysg drydyddol yng Nghymru, a allai yn ei dro gael ei dylanwadu gan newidiadau mewn cyllid o'r fath yn rhannau eraill o'r DU.

- 7.4 Mae Llywodraeth y DU wedi cynnig cyflwyno "Hawl i Fenthyciad Gydol Oes" yn ddiweddar a allai newid yn sylweddol y cyllid ar gyfer darpariaeth addysg bellach ac uwch yn y dyfodol. Nid yw llawer o fanylion cynigion Llywodraeth y DU yn hysbys ar hyn o bryd ond, os cânt eu gweithredu, gallant fod â goblygiadau i bolisi Llywodraeth Cymru yn y maes hwn yn y dyfodol. Rwyf wedi cwrdd yn ddiweddar â'r Gweinidog Gwladol dros Addysg Uwch a Phellach a deallaf fod Llywodraeth y DU yn bwriadu ymgynghori ar yr Hawl i Fenthyciad Gydol Oes.
- 7.5 Mae fy swyddogion yn parhau i ymgysylltu â'u cymheiriaid yn Adran Addysg Llywodraeth y DU ar amrywiaeth o faterion sy'n codi o'r Bil Sgiliau ac Addysg Ôl-16, gan gynnwys datblygu'r Hawl i Fenthyciad Gydol Oes arfaethedig.
- 7.6 Byddwn yn gweithio'n agos â rhanddeiliaid yn y sectorau addysg bellach a hyfforddiant i symud tuag at setliad rheoleiddio sy'n addas ar gyfer yr hirdymor ac sy'n sicrhau mwy o gydraddoldeb rhwng y sectorau addysg bellach ac addysg uwch.
- 8. Mae sawl adran yn y Bil lle caiff "enghreifftiau" eu rhoi ar gyfer materion y gall rheoliadau ymdrin â nhw, er enghraifft, adran 25(4) ac adran 59(2). A yw'r Gweinidog o'r farn y gallai hyn wneud i rai darllenwyr feddwl mai dim ond y materion sy'n cael eu rhestru y gall y rheoliadau dan sylw ymdrin â nhw?**
- 8.1 Mae adran 25(4) yn nodi enghreifftiau o beth allai rheoliadau a wneir o dan adran 25(3) ei wneud. Mae hyn yn cynnwys rhoi swyddogaethau i'r Comisiwn mewn cysylltiad â gweithredu amodau cychwynnol pellach y darperir ar eu cyfer yn y rheoliadau, ac enghreifftiau o beth fyddai'r amodau cofrestru cychwynnol pellach hyn.
- 8.2 Yn unol â'r arfer presennol ar gyfer drafftio cyfreithiau ar gyfer Cymru¹, fe'i gwneir yn glir nad yw'r rhestr yn gyflawn drwy ddefnyddio'r geiriau "gall (ymhlith pethau eraill)". Mae hwn yn ddull a argymhellir o gyfleu'n glir mewn deddfwriaeth sylfaenol y berthynas rhwng y pŵer i wneud rheoliadau a'r rhestr nad yw'n gyflawn o enghreifftiau o'r hyn y gellir ei ddefnyddio ar ei gyfer. Mae'r geiriad penodol a ddefnyddir yn ei gwneud yn glir nad yw adran 25(4) yn gymwys nac yn cyfyngu ar gwmpas adran 25(3).
- 8.3 Mae'r ail enghraifft a nodwyd yn y cwestiwn, sef adran 59(2), yn gweithredu mewn ffordd debyg; mae'r geiriau "gall gynnwys" yn egluro nad yw'r enghreifftiau a restrir yn yr adran yn cyfyngu ar gwmpas y pŵer i wneud rheoliadau yn adran 59(1). Unwaith eto, defnyddir y geiriad yn unol â'r argymhellion a'r arferion drafftio a nodir yn "Ysgrifennu Cyfreithiau Cymru: Canllaw".
- 9. Mae adran 30(2)(b) yn darparu i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau i bennu beth yw "categori terfyn ffioedd". Mae'r pŵer hwn yn ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol, ond mae'r tri phŵer arall i wneud rheoliadau yn adran 30 sydd hefyd yn ymdrin â therfynau ffioedd yn ddarostyngedig i'r weithdrefn negyddol. A allwch chi egluro pam nad yw'r holl bwerau yn yr adran hon yn ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol pan maent yn ymdrin â'r un pwnc?**

---

¹ paragraffau 5.6(8) a (9) o "Ysgrifennu Cyfreithiau Cymru: Canllaw" a gyhoeddwyd yn 2019

- 9.1 Mae'r pŵer i wneud rheoliadau o dan adran 30(2)(b) yn galluogi Gweinidogion Cymru i bennu categorïau cofrestru y mae'n rhaid i'r Comisiwn osod amod cofrestru parhaus mewn perthynas â hwy ynghylch terfynau ffioedd.
- 9.2 Ein bwriad yw i'r amod cofrestru hwn fod yn gymwys mewn perthynas â'r categori cofrestru addysg uwch "craidd" arfaethedig. Ni ragwelir y byddai'r trefniadau hyn yn cael eu newid yn aml. Fodd bynnag, pe bai trefniadau ar gyfer cyllid a chymorth i fyfyrwyr yn y dyfodol yn newid (gweler yr ateb i gwestiwn 7), mae'r Bil yn galluogi Gweinidogion Cymru i ragnodi categorïau cofrestru eraill y mae'n rhaid i amod terfyn ffioedd fod yn gymwys iddynt. Gan fod cydymffurfio â therfynau ffioedd yn fater o bwys i ddarparwyr addysg drydyddol ac yn nodwedd bwysig o'r cynllun deddfwriaethol, mae'n briodol bod y weithdrefn gadarnhaol yn cael ei chymhwyso i'r pŵer hwn i wneud rheoliadau, ac mae hyn yn gyson â'r defnydd o'r weithdrefn gadarnhaol ar gyfer pwerau eraill mewn perthynas â chategorïau ac amodau cofrestru.
- 9.3 I'r gwrthwyneb, mae'r pwerau gwneud rheoliadau eraill o dan adran 30 yn galluogi Gweinidogion Cymru i bennu cyrsiau a phersonau cymwys at ddiben rheoleiddio terfynau ffioedd (adrannau 30(4) a 30(8)(b)) yn ogystal â nodi pryd y mae ffioedd sy'n daladwy i ddarparwr mewn perthynas â chwrs y mae'n eu darparu ar ran darparwr cofrestredig i'w trin fel pe bai'n daladwy i'r darparwr cofrestredig at ddibenion terfynau ffioedd (adran 30(10)). Efallai y bydd angen i'r materion hyn newid dros amser er mwyn sicrhau synergedd rhwng y cyrsiau a'r personau y mae'r terfyn ffioedd yn berthnasol iddynt a rheoliadau cymorth i fyfyrwyr Llywodraeth Cymru. Byddai Llywodraeth Cymru'n ymgynghori ar newidiadau arfaethedig cyn gwneud rheoliadau o dan y pwerau hyn. Yn fy marn i, mae'r weithdrefn negyddol yn briodol ar gyfer y pwerau gwneud rheoliadau hyn, ac mae hyn hefyd yn gyson â'r pwerau cyfatebol o dan adran 5 o Ddeddf Addysg Uwch (Cymru) 2015
- 10. O ran pwerau ymyrryd Gweinidogion Cymru o dan y Bil, mae adran 68 yn rhoi'r pŵer i Weinidogion Cymru roi cyfarwyddyd yn uniongyrchol i gorff llywodraethu darparwr. Mae'r Datganiad o Fwriad y Polisi yn cadarnhau mai'r bwriad yw defnyddio hyn pan fydd y Comisiwn wedi defnyddio'i holl swyddogaethau ymyrryd neu pan fydd y mater mor ddifrifol fel bod angen gweithredu ar frys. Pam nad yw'r amodau hyn yn cael eu hadlewyrchu ar wyneb y Bil?**
- 10.1 Er mai dim ond yn yr achosion mwyaf difrifol y caiff y pwerau ymyrryd hyn eu defnyddio a byddant yn gweithredu ochr yn ochr â'r pwerau ymyrryd sydd ar gael i'r Comisiwn o dan y Bil, ni chynhwyswyd amodau datganedig yn ymwneud â'r materion hyn ar wyneb y Bil am y rhesymau canlynol:
- mae'r ffordd y bydd swyddogaethau ymyrryd Gweinidogion Cymru yn gweithredu ochr yn ochr â phwerau ymyrryd y Comisiwn, a'r penderfyniadau ynghylch a oes angen ymyrryd ar frys, yn faterion gweithredol y bydd angen iddynt adlewyrchu amgylchiadau penodol pob achos unigol. Byddai'n fwy priodol cynnwys manylion gweithredol fel hyn yn natganiad cyhoeddus Gweinidogion Cymru ar sut y caiff y pwerau ymyrryd hyn eu harfer (adran 70 o'r Bil). Byddai hyn yn barhad o'r arfer presennol.
  - mae adran 67 o'r Bil eisoes yn nodi'r seiliau penodol y mae'n rhaid eu bodloni er mwyn i Weinidogion Cymru ymyrryd o dan y pwerau hyn. Mae'r rhain yn

ailddatgan yn fras y seiliau presennol dros ymyrryd a ragnodir o dan adran 57 o Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992;

- gall natur y seiliau dros ymyrryd a nodir o dan adran 67 o'r Bil arwain at amgylchiadau lle nad yw'r mater y mae angen ymyrryd yn ei gylch yn ymwneud ag amgylchiadau cofrestru neu gyllido'r Comisiwn, er enghraifft torri dyletswyddau statudol gan sefydliad addysg bellach. Mewn achosion o'r fath, efallai na fydd swyddogaethau ymyrryd y Comisiwn yn briodol nac yn gallu mynd i'r afael â'r mater a nodwyd;
- mae'n debygol na fydd llawer o sefydliadau addysg bellach yn ddarparwyr cofrestredig yn y lle cyntaf, ac felly bydd perthynas reoleiddiol y Comisiwn â'r darparwyr hyn drwy delerau ac amodau cyllido; a.
- byddai'n anodd diffinio beth yw'r amgylchiadau lle mae angen gweithredu ar fwy o frys.

10.2 Yng ngoleuni'r uchod, gallai fod risgiau posibl yn deillio o gynnwys amodau ar wyneb y Bil yn ymwneud â swyddogaethau ymyrryd y Comisiwn neu'r gofyniad i ddefnyddio'r pwerau hyn ar frys. Pe bai amodau o'r fath yn cael eu cynnwys, byddai'n rhaid i Weinidogion Cymru ddangos bod holl bwerau ymyrryd y Comisiwn wedi'u disbyddu (neu na fyddent yn datrys y mater dan sylw) neu fod digon o frys cyn y gallant ymyrryd o dan y pwerau hyn. Gallai hyn gael yr effaith anfwriadol o atal Gweinidogion Cymru rhag gweithredu o dan y pwerau hyn neu ohirio camau o'r fath mewn amgylchiadau lle y gallai fod angen diogelu darpariaeth addysg bellach yng Nghymru.

10.3 Mae hefyd yn bwysig nodi bod y Bil yn gwneud darpariaeth i'r Comisiwn chwarae rhan wrth arfer y swyddogaethau ymyrryd hyn sy'n adlewyrchu ei rôl reoleiddio mewn perthynas â sefydliadau addysg bellach yng Nghymru. Mae'r Bil hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru roi sylw i farn y Comisiwn wrth benderfynu a ddylid ymyrryd gan ddefnyddio'r pwerau hyn. Bydd cyngor gan y Comisiwn yn helpu Gweinidogion Cymru i ystyried yr holl ffactorau perthnasol wrth benderfynu a ddylid ymyrryd ai peidio yn amgylchiadau penodol pob achos. Rhagwelir y bydd y cyngor hwn yn cynnwys barn y Comisiwn ar y math mwyaf priodol o ymyrraeth i fynd i'r afael â'r mater a nodwyd.

11. Mewn perthynas ag adran 77(4) o'r Bil, mae'r Datganiad o Fwriad y Polisi yn nodi y byddai unrhyw reoliadau sy'n cael eu gwneud o dan y ddarpariaeth hon yn weddol debyg i'r trefniadau cyfredol yn Rheoliadau Addysg Uwch (Cynlluniau Ffioedd a Mynediad) (Hysbysiadau a Chyfarwyddydau) (Cymru) 2015. A allwch chi gadarnhau beth yw ystyr yr ymadrodd 'gweddol debyg'?

11.1 Mae'r pŵer i wneud rheoliadau o dan adrannau 77(3) a 77(4) o'r Bil yn ymwneud â threfniadau gweithdrefnol i'w cymhwyso ar gyfer unrhyw adolygiadau o benderfyniadau'r Comisiwn mewn perthynas â'r gofrestr a'i oruchwyliaeth reoleiddiol o ddarparwyr addysg drydyddol cofrestredig. Mae hyn yn debyg i bŵer o dan adrannau 44(3) a 44(4) o Ddeddf Addysg Uwch (Cymru) 2015. Mae Rheoliadau Addysg Uwch (Cynlluniau Ffioedd a Mynediad) (Hysbysiadau a Chyfarwyddiadau) (Cymru) 2015 yn gwneud darpariaeth, ymhlith materion eraill, mewn perthynas â threfniadau gweithdrefnol ar gyfer rhoi ac adolygu hysbysiadau a chyfarwyddyd o dan Ran 6 o Ddeddf 2015, gan gynnwys adran 44.

11.2 Nid ydym wedi nodi eto unrhyw reswm dros ddiwygio'r polisi ar adolygiadau o benderfyniadau fel y nodir yn rheoliadau 7 i 10 o reoliadau 2015. Mae'r rhain yn nodi'r

seiliau dros adolygu hysbysiadau a chyfarwyddyd, y weithdrefn i wneud cais am adolygiad, y weithdrefn ar gyfer cynnal adolygiadau, a'r weithdrefn ôl-adolygu. Fodd bynnag, caiff hyn ei adolygu'n llawn wrth ddrafftio'r rheoliadau gan roi ystyriaeth i unrhyw adborth a ddarperir gan randdeiliaid ar ddarpariaethau priodol ar gyfer y weithdrefn adolygu.

11.3 Yn unol ag arfer safonol Llywodraeth Cymru, byddai'r rheoliadau sydd i'w gwneud o dan adran 77 yn cael eu cyhoeddi ar gyfer ymgynghoriad ffurfiol.

12. Mae adran 86(6) o'r Bil yn cynnwys pwerau gwneud rheoliadau y dywed y Datganiad ar y Bwriad Polisi na fwriedir eu defnyddio ar hyn o bryd. Pam eu bod yn cael eu cynnwys yn y Bil hwn? Oni fyddai'n well rhoi sylw iddynt yn y dyfodol os a phan fydd yr angen yn codi?

12.1 Mae adran 86(1) wedi'i chynllunio i ganiatáu i gyrsiau addysg uwch penodedig gael eu cyllido gan y Comisiwn ar wahân i gyrsiau a ddarperir gan ddarparwyr cofrestredig mewn categori a bennir at ddibenion adran 85. Bwriad y pŵer yn adran 86 yw sicrhau y gellid mynd i'r afael â bylchau yn y ddarpariaeth addysg uwch os na fydd yn bosibl neu'n ymarferol i gyrsiau o'r fath gael eu darparu gan ddarparwr cofrestredig yn y categori "craidd".

12.2 Bwriedir i brif bŵer swyddogaeth addysg uwch y Comisiwn (adran 85) fod yn gymwys i ddarparwyr addysg uwch sydd wedi'u cofrestru yn y categori "craidd" arfaethedig a byddai rheoliadau'n darparu ar gyfer hynny. Fodd bynnag, gallai fod darparwyr yng Nghymru sydd, er enghraifft, yn dewis cofrestru yn y categori "amgen" neu nad ydynt wedi'u cofrestru o gwbl na fyddent yn gymwys i gael cyllid addysg uwch gan y Comisiwn o dan ei brif bŵer ar gyfer cyllido addysg uwch, ond a allai ddarparu cyrsiau 'arbenigol' a nodwyd gan Weinidogion Cymru fel rhai sydd eu hangen ar gyfer Cymru. Mewn achosion prin iawn hefyd, gallai fod cyrsiau mewn darparwyr y tu allan i Gymru y mae Gweinidogion Cymru neu'r Comisiwn yn nodi bod angen cyllid arnynt er mwyn darparu buddion i Gymru a phobl sy'n preswyllo fel arfer yng Nghymru.

12.3 Er nad oes unrhyw achosion o'r fath wedi'u nodi hyd yma, credwn y byddai'n ddoeth cadw'r pŵer hwn er mwyn rhoi digon o hyblygrwydd i'r Comisiwn yn y dyfodol a sicrhau bod addysg uwch a gyllid yn gallu diwallu anghenion Cymru.

13. Mewn perthynas ag adran 91, dywed y Datganiad o Fwriad y Polisi "mai'r bwriad wrth ddefnyddio is-ddeddfwriaeth i bennu cwmpas addysg a chymhwysra perthnasol at ddibenion y ddyletswydd gyllido yw golygu bod modd ehangu'r cynnig a ariennir o addysg bellach a hyfforddiant i oedolion yn raddol dros amser i fynd i'r afael â phatrymau esblygol o ran anghenion." Yn yr un modd, mae'r Datganiad o Fwriad y Polisi yn defnyddio geiriad fel "nid yw'n bolisi cyfredol gan y llywodraeth" a "pe bai'r angen yn codi" yng nghydestun pwerau gwneud rheoliadau o dan adrannau 95 a 101. A allwch chi ymhelaethu ar hyn ac egluro pam rydych chi'n ystyried ei bod yn briodol rhoi'r pwerau hyn ar waith nawr, yn hytrach na phan fydd yr angen wir yn codi?

13.1 Mae adran 91(3) yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru bennu addysg bellach a hyfforddiant perthnasol at ddibenion dyletswydd y Comisiwn i sicrhau cyfleusterau priodol i bersonau 19 oed a throsodd.

- 13.2 Ar hyn o bryd rydym yn bwriadu cyflwyno rheoliadau o dan yr adran hon ar, neu'n fuan ar ôl, cychwyn y darpariaethau hyn, yn unol â'r ddyletswydd hon. Fy mwriad yw y bydd y rheoliadau hyn yn nodi fersiwn gyntaf y gofynion ar gyfer darparu addysg bellach a hyfforddiant i oedolion.
- 13.3 Mae manylion llawn y polisi a fydd yn sail i'r rheoliadau hyn yn cael eu datblygu ar ôl cyhoeddi adroddiad ar gyfer Llywodraeth Cymru ym mis Rhagfyr gan Ganolfan Polisi Cyhoeddi Cymru, sef 'Cefnogi System Dysgu Gydol Oes Cymru', a oedd yn nodi argymhellion yn y maes hwn. Mae'r adroddiad hwn yn dangos pwysigrwydd hanfodol ehangu cyfleoedd ar gyfer dysgu gydol oes yng Nghymru, sy'n rhywbeth y gobeithiwn ei gyflawni drwy'r ddeddfwriaeth hon.
- 13.4 Mae rheoliadau o dan adrannau 95 a 101 yn ymwneud â'r pwerau i'w gwneud yn ofynnol i ddarparwyr gofrestru i gael mynediad at gyllid ar gyfer addysg bellach a phrentisiaethau. Fel y nodwyd yn fy ymateb i gwestiwn 7, bwriad y pwerau hyn yw sicrhau y gall y system reoleiddio esblygu mewn ymateb i newidiadau yn y dyfodol ym maint, ffurf a chyllid addysg drydyddol yng Nghymru.
- 14. Mae Rhan 3 o'r Bil yn ymdrin ag ariannu addysg ac ymchwil drydyddol. Mae bron â bod pob un o'r pwerau yn y Rhan hon i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau yn ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol. Fodd bynnag, mae adran 106 o'r Bil yn galluogi Gweinidogion Cymru i gyhoeddi cyfarwyddiadau i'r Comisiwn pe bai cyllid yn cael ei gamreoli gan ddarparwr ac nad yw'r cyfarwyddiadau hyn yn ddarostyngedig i unrhyw weithdrefn heblaw cael eu gosod gerbron y Senedd. Mae'r rhain wedi'u modelu'n fras ar adran 57 bresennol Deddf Addysg Bellach ac Uwch 1992 sy'n ymwneud â CCAUC, lle mai dim ond trwy orchymyn Gweinidogion Cymru sy'n ddarostyngedig i'r weithdrefn negyddol y gellir rhoi cyfarwyddiadau o'r fath. A allwch chi gadarnhau pam nad yw cyfarwyddbau o'r fath yn ddarostyngedig i unrhyw un o weithdrefnau'r Senedd?**
- 14.1 Mae'r pŵer i roi cyfarwyddyd cymorth ariannol yn adran 106 o'r Bil yn debyg i'r pwerau presennol i wneud gorchmynion yn adran 57 o Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992. Mae adran 89 o Ddeddf 1992 yn darparu nad oes angen i orchmynion a wneir o dan adran 57 gael eu gwneud drwy offeryn statudol, ac o ganlyniad nid ydynt yn ddarostyngedig i unrhyw weithdrefn gan y Senedd. Mae'r darpariaethau fel yr adlewyrchir yn adran 106 o'r Bil wedi'u hystyried o'r newydd gan roi ystyriaeth i sut y gallai fod angen defnyddio'r pwerau hyn.
- 14.2 Un o fanteision allweddol pŵer i wneud cyfarwyddyd yw galluogi Gweinidogion Cymru i ymateb i sefyllfa a gosod gofynion yn gyflym er mwyn sicrhau bod arian cyhoeddus yn destun rheolaethau priodol. Felly, datblygwyd dull gweithredu ar gyfer y Bil yn seiliedig ar dri cham:
- ymgynghori â'r Comisiwn cyn rhoi cyfarwyddyd,
  - ei gwneud yn ofynnol cyhoeddi'r cyfarwyddyd pan gaiff ei roi
  - darparu adroddiad i'r Senedd ar ôl rhoi cyfarwyddyd.
- 14.3 Ochr yn ochr â hyn, mae'n ofynnol i Weinidogion Cymru adolygu'r cyfarwyddyd yn rheolaidd.

- 14.4 Rwy'n ystyried bod y dull hwn yn galluogi ymateb priodol i faterion a allai fod angen ymateb amserol. Bwriad y tri gofyniad gweithdrefnol yw mynd i'r afael â phryderon posibl ynghylch craffu a thryloywder y cyfarwyddyd.
- 14.5 Mynychais y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg yn gynharach y mis hwn lle codwyd y trefniadau mewn perthynas â rhoi cyfarwyddyd cyffredinol i'r Comisiwn (adran 19 o'r Bil). Yn y cyfarfod hwnnw, cadarnheais y byddwn yn ystyried a oedd dulliau amgen a allai ganiatáu hyblygrwydd wrth fynd i'r afael â phryderon y Pwyllgor. Yn ystod yr ystyriaethau hyn, byddaf hefyd yn ystyried y trefniadau ar gyfer y cyfarwyddyd cymorth ariannol.
- 15. Mae'r Datganiad o Fwriad y Polisi yn nodi bod nifer o'r pwerau yn Rhan 4 "yn ailddeddfu neu'n adeiladu ar y pwerau gwneud rheoliadau sy'n bodoli eisoes yn Neddf Prentisiaethau, Sgiliau, Plant a Dysgu 2009". A allwch chi gadarnhau, os yw hyn yn wir, bod y weithdrefn graffu a oedd yn gymwys o dan Ddeddf 2009 yn parhau i fod yn gymwys o dan y Bil?**
- 15.1 Gallaf gadarnhau, pan fo pŵer yn Rhan 4 yn deillio o bŵer i wneud rheoliadau yn Neddf Prentisiaethau, Sgiliau, Plant a Dysgu 2009, fod y weithdrefn graffu yn y Bil o leiaf yn cyfateb i'r weithdrefn a oedd yn gymwys o dan Ddeddf 2009.
- 16. Mae adran 130(6) yn gosod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i gyhoeddi canllawiau ynghylch ffactorau y byddant yn eu hystyried wrth benderfynu a ddylid cymeradwyo corff neu unigolyn i gymryd cais i wybodaeth dderbyn ac i gynnal a chyhoeddi ymchwil mewn perthynas â gwybodaeth o'r fath. Nid oes unrhyw ofyniad i osod y canllawiau hyn gerbron y Senedd. A allwch chi esbonio pam felly?**
- 16.1 Bwriedir i'r canllawiau hyn ymdrin â materion gweithdrefnol a thechnegol i gefnogi gweithredu'r darpariaethau hyn ac felly nid wyf yn ystyried ei bod yn angenrheidiol cymhwyso gweithdrefn o'r Senedd na gofyniad i osod y canllawiau gerbron y Senedd.
- 17. Mae adran 135 yn cadw pŵer eang i ddiddymu corfforaethau addysg uwch heb unrhyw gyfiawnhad dros gadw'r pŵer hwn heblaw ei bod yn "sefyllfa ddymunol". A ydych chi'n ystyried bod hyn yn gyfiawnhad digonol ac a allwch chi ymhelaethu ar y rhesymau dros gadw'r pŵer hwn?**
- 17.1 Mae'r pwerau a gedwir yn y Bil mewn perthynas â diddymu Corfforaethau Addysg Uwch, ar wahân i rai addasiadau technegol, yr un peth â'r pwerau sy'n bodoli ar hyn o bryd. Mae'r rhain, yn eu hanfod, yn bwerau wrth gefn a byddai eu defnydd yn ddarostyngedig i egwyddorion cyfraith gyhoeddus.
- 17.2 Rwy'n cydnabod cryfder barn rhanddeiliaid ynghylch y pwerau hyn ac felly rwy'n archwilio gwelliant i'r darpariaethau hyn ac wedi gofyn i'm swyddogion ystyried yr adborth a'r sylwadau a wnaed gan rhanddeiliaid mewn perthynas â'r darpariaethau hyn fel rhan o'r gwaith o ddatblygu'r gwelliant hwnnw. Byddwn hefyd yn croesawu barn ac argymhellion y Pwyllgor.
- 17.3 Wrth i ni barhau i ystyried y mater hwn, rwy'n hapus i ysgrifennu at y Pwyllgor gydag unrhyw ddiweddariadau pellach.

Atodiad B

Bil Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru)				Deddfwriaeth Gyfredol			
Adran	Pŵer	Ffurf	Gweithdrefn	Yn deillio o	Pŵer	Ffurf	Gweithdrefn
19(1)	Cyfarwyddyd	Cyhoeddi	Adrodd i Senedd Cymru fod cyfarwyddyd wedi'i roi a gosod copi o'r cyfarwyddyd gerbron y Senedd. Rhaid cadw'r cyfarwyddyd o dan adolygiad.	Adran 81(2) o Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992	Cyfarwyddyd	OS	Negyddol
30(4)	Rheoliadau	OS	Cadarnhaol	Adran 5(2)(b) o Ddeddf Addysg Uwch (Cymru) 2015	Rheoliadau	OS	Negyddol
30(8)(b)	Rheoliadau	OS	Negyddol	Adran 5(5)(b) o Ddeddf Addysg Uwch (Cymru) 2015	Rheoliadau	OS	Negyddol
30(10)	Rheoliadau	OS	Negyddol	Adran 5(9) o Ddeddf Addysg Uwch (Cymru) 2015	Rheoliadau	OS	Negyddol
44(6)	Rheoliadau	OS	Cadarnhaol	Adran 5(3) o Ddeddf Addysg Uwch (Cymru) 2015	Rheoliadau	OS	Bydd y gyfres gyntaf o reoliadau sydd i'w gwneud o dan adran 5(3) yn ddarostyngedig i'r

Bil Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru)				Deddfwriaeth Gyfredol			
Adran	Pŵer	Ffurf	Gweithdrefn	Yn deillio o	Pŵer	Ffurf	Gweithdrefn
							weithdrefn gadarnhaol ac wedyn y weithdrefn negyddol.
52(8)	Rheoliadau	OS	Negyddol	Adran 17(4)(a) o Ddeddf Addysg Uwch (Cymru) 2015	Rheoliadau	OS	Negyddol
55(1)(f)	Rheoliadau	OS	Negyddol	Adran 75(1)(e) o Ddeddf Dysgu a Sgiliau 2000	Rheoliadau	OS	Dim gweithdrefn
55(4)	Rheoliadau	OS	Negyddol	Adran 77(2) a 77(4) o Ddeddf Dysgu a Sgiliau 2000	Rheoliadau	OS	Dim gweithdrefn
59(1)	Rheoliadau	OS	Negyddol	Adran 76(3) o Ddeddf Dysgu a Sgiliau 2000	Rheoliadau	OS	Dim gweithdrefn
61(9)	Rheoliadau	OS	Negyddol	Adran 83(7) a (9) o Ddeddf Dysgu a Sgiliau 2000	Rheoliadau	OS	Dim gweithdrefn
77(3)	Rheoliadau	OS	Negyddol	Adran 44(3) o Ddeddf Addysg Uwch (Cymru) 2015	Rheoliadau	OS	Negyddol
81(4)	Rheoliadau	OS	Cadarnhaol	Adran 3(4) o Ddeddf Addysg Uwch (Cymru) 2015	Rheoliadau	OS	Cadarnhaol

Bil Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru)				Deddfwriaeth Gyfredol			
Adran	Pŵer	Ffurf	Gweithdrefn	Yn deillio o	Pŵer	Ffurf	Gweithdrefn
82 (gweler (d) yn y diffiniad o "ffioedd")	Rheoliadau	OS	Negyddol	Adran 57(1) o Ddeddf Addysg Uwch (Cymru) 2015 (gweler (d) yn y diffiniad o "ffioedd")	Rheoliadau	OS	Negyddol
106(1)	Cyfarwyddyd	Cyhoeddi	Adrodd i Senedd Cymru fod cyfarwyddyd wedi'i roi a gosod copi o'r cyfarwyddyd gerbron y Senedd. Rhaid cadw'r cyfarwyddyd o dan adolygiad.	Adran 81(3) o Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992	Cyfarwyddyd	OS	Negyddol

Cyfarwyddyd cyffredinol i'r Comisiwn

Adran	Ffurf	Darpariaeth	Gweithdrefn
Atodlen 1 paragraff 15(1)(a)	Cyfarwyddyd	Rhaid i'r Comisiwn baratoi datganiad o gyfrifon mewn perthynas â phob blwyddyn ariannol yn unol â chyfarwyddyd a roddir gan Weinidogion Cymru.	Dim gweithdrefn

Disgrifiad o'r pwerau

Mae paragraff 15(1)(a) o Atodlen 1 i'r Bil yn galluogi Gweinidogion Cymru i roi cyfarwyddyd i'r Comisiwn ynghylch paratoi datganiad o gyfrifon. Pob blwyddyn ariannol rhaid i'r Comisiwn baratoi cyfrifon yn unol â'r cyfarwyddyd cyfrifon a gyhoeddir gan Weinidogion Cymru.

Erbyn diwedd mis Awst yn dilyn y flwyddyn ariannol y mae'r cyfrifon yn ymwneud â hi, rhaid i'r Comisiwn gyflwyno'r cyfrifon wedi'u llofnodi ynghyd â llythyr cynrychiolaeth i Archwilydd Cyffredinol Cymru. Rhaid i'r Comisiwn anfon dau gopi o'r cyfrifon wedi'u llofnodi at Lywodraeth Cymru.

Diben a bwriad y polisi

Ar hyn o bryd, gall Gweinidogion Cymru roi cyfarwyddyd i CCAUC mewn perthynas â pharatoi eu cyfrifon a'r bwriad yw rhoi cyfarwyddyd cyfatebol i'r Comisiwn ar ôl ei sefydlu.

Nodir sylwedd y cyfarwyddyd ym mharagraff 15(2)(b) o Atodlen 1 ac mae'n cynnwys:

- yr wybodaeth sydd i'w chynnwys yn y datganiad;
- y modd y mae'r wybodaeth i'w chyflwyno;
- y dulliau a'r egwyddorion y mae'r datganiad i'w paratoi yn unol â hwy; ac
- unrhyw wybodaeth ychwanegol sydd i ategu'r datganiad.